

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRA:

Helyben: házhoz aordva, vidéken postai
székküldéssel egy hónapra — K 20.—
Negyedévre — — — — — K 56.—
Félévre K 110.— Egész évre K 220.—

Egyes szám ára:
helyben, vidéken és pályaudvaron
hétköznapi 80 fillér, vasárnap 1 korona.

FRISS UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG, IGAZGATÓSÁG

ES KIADÓHIVATAL:

V., Honvéd-utca 10. sz.

Szerk. telefon — — 137-51.
Igazg. — — — — 842.
Kiadóhiv. — — — — 38-55.
Nyomda — — — — 54-39.

FIOKKIADÓHIVATALOK

VII., Rakóczi-ut 54. (Tel. József 119-20.)
VI., Andrássy-ut 6., Keoskeméti-ut 14.

Megkezdtek a földbirtokjavaslat tárgyalását. 800 korona lesz a buza, 650 korona a rozs. Milliók csalás valutamanipulációval. Egy zongoragyáros rejtelmes eltűnése.

In a nagy óra.

A földbirtokreformról szóló javaslat tárgyalását ma megkezdte a nemzetgyűlés és remény van arra, hogy a javaslatból rövidesen törvény lesz, hiszen a kormány létkérdésének és becsületbeli kérdésnek tartja, hogy ezt a nagy reformot végrehajtsa és meg is van erre minden biztosíték.

Aki jól akarja megírni Magyarország történetét a kiegyezés óta, annak elsősorban a magyarországi földbirtok-kérdéssel kell foglalkoznia, mert az elmúlt ötven esztendőn keresztül ez a kérdés volt a legnagyobb hatással a magyarországi közhangulatra. Az agrárkérdés nálunk mindig a nagy politikai kérdések homlokterében állt; erről adott programot minden új kormány és ez az, amit eddig egyik se tudott megoldani. A politikai agitáció pedig csúfol kihasználta a nép földéhségét a maga céljaira.

Nehéz, de böles dolog volt tehát ezt a kérdést kiragadni az agitátorok kezéből és egy olyan törvényjavaslattal lépni az ország színe elé, mely úgy a birtokosok, mint a németlen osztály érdekeit kielégíti. Megnyugtató nekünk erre nézve az, hogy a törvényjavaslat két olyan elsőrendű szakember intenciói szerint készült, mint amilyen Rubinek Gyula, akinek egész közéleti tevékenysége a magyar földbirtok érdekeinek az istápolásában telt el, aki elsőrendű szakember az agrárkérdésben; és mint amilyen nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter, a kiscgazdák népszerű vezére, aki az egész kiscgazdatsádaion bizalmát bírja.

A nemzetgyűlési tárgyalás folyamán ki fog derülni, hogy valóban megfelel-e ez a javaslat a demokratikus korszellem és a magyar nemzet fentartó politikai követelményeinek. Nagyon sok függ a földbirtokreformtól. Ha ez a kérdés jól lesz megoldva, akkor bizhatunk benne, hogy a jogrend is rövidesen a legteljesebb mértékben helyre áll és az ország a boldogulás biztos útjára lép. De ha nem így lesz, akkor nem számíthatunk arra, hogy a kedélyek itt hamarosan megnyugodnak.

Nagyon kell vigyáznunk tehát, mert mint Kenéz Bélának, a javaslat előadójának mai beszédéből is kiténik, több helyen csináltak földbirtokreformot, így Romániában is, de ezt a kérdést a román urak rosszul oldották meg.

Reméljük, hogy nálunk, ahol a nép, a kiscgazdák vezérei és emberei csinálták meg a javaslatot és vesznek részt annak tárgyalásában és törvénybeiktatásában, az eredmény kedvező és minden jogos igényt és érdeket egyaránt kielégítő lesz.

Megkezdődött a földbirtokjavaslat tárgyalása.

Nagyatádi Szabó a földbirtokok elosztásáról. — A nemzetgyűlés mai ülése. — Nyolc óras ülések lesznek.

Ma kezdte meg a nemzetgyűlés a földbirtokok helyesebb megosztásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Kenéz Béla előadó ismertette a javaslatot. Komoly, tartalmas beszédben figyelmeztetett arra, hogy abban a társadalomban, amelyben nagy a földéhség, állandó a társadalmi surlódás. Ismertette a föld helyesebb megosztására vonatkozó európai mozgalmakat, majd arra mutatott rá, hogy a magyar földbirtokpolitika adása maradt a nemzeti gondolatnak. Erdélyben például az utolsó 50 év alatt 150.000 hektár terület került a rossz birtokpolitika miatt oláhok kezére.

A földreformjavaslat első sorban szociális célokat szolgál és kapcsolatot teremt a föld és a nép között. Adatokkal igazolja, hogy a kiscbirtokosság jobban szolgálja a népesség szaporodását, amire most különösen nagy szükség van, mert a meginduló nemzeti munka legfontosabb tényezője az emberi munka lesz. A földreform megvalósításánál a legnagyobb kategória a törpebirtokosok lesznek. A középbirtokos-osztály fentartása is rendkívül fontos, mert ez az osztály összekötő kapocs az alsóbb és a felsőbb néposztályok között.

A javaslat nem szünteti meg a nagy birtokokat, sőt megvédi azt, mert úgy intézkedik, hogy az állam első sorban a szabadkézből eladás után megszerzhető birtokot fogja felosztani, ezután a háborús szerzeményekhez nyúl és csak ha ezekből nem lehet az igényjogosultakat kielégíteni, akkor fogja meg az ősi nagybirtokot, de a nagybirtokból csak annyit vesz igénybe, hogy ez a termelés folytonosságát ne gátolja.

Az előadó ezzel fejezte be hatalmas beszédét:

— Az ország nagy darabja idegen kézen van, de a legnagyobb áldozatot is meg fogjuk hozni, hogy ezen az állapoton változtathassunk. Az új honfoglalás reményében a javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadjuk, ajánlom.

A Ház minden oldalán tapsal és eljénzéssel fogadták az előadó beszédét.

Az ülések meghosszabbítása.

Rakovszky István elnök bejelentette aztán, hogy 54. képviselő írásban indítványozta a földbirtokjavaslatra a sürgősség kimondását és így az üléseknek nyolc órára való meghosszabbítását.

Ebben holnap dönt a nemzetgyűlés.

Nagyatádi Szabó beszéde.

A földbirtokjavaslat legrégibb harcosa a megeremtetője, nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter állott fel azután. Elismeréssel adózott az előadónak, majd így folytatta:

— A javaslatnak a nemzetgyűlésen alig van ellenzéke, mert mindenki átérzi annak szükségét, hogy ez a javaslat törvénynyé váljék. Mégis vannak kint az országban olyanok, akik e javaslat ellen agítálnak és már azért is kénytelen felszólalni. A házhelyekről szóló törvény már megmutatta, hogy mennyi bajjal jár a gyakorlatban ennek az egyszerű törvénynek a végrehajtása is. Folytonos panaszok érkeznek hozzánk, hogy a községi előljáróságok csak immel-ámmal végzik munkájukat, pedig itt a legnagyobb szeretetre és megértésre lenne szükség.

Nyomatékosan hangsúlyozza újból, hogy a javaslat senkit sem akar tönkretenni. Az ősi birtokát és az ősi házat mindenkinek meg fogja védeni.

A miniszter rámutat arra, hogy a javaslat komolyan kívánja a népet földhöz juttatni, azonban tulajdosokba nem lehet menni, nehogy később ismét vissza kelljen fordulni. Sokan vannak, akik ócsárolják a nemzetgyűlés munkáját, de ez a szertelen politika követelménye. A nemzetgyűlés valóban nagy munkát végzett. A politikában nagy óvatossággal kell eljárni és nem szabad a kormány helyzetét nehezíteni.

Hozzuk meg ezt a törvényt, amely a nemzet boldogulását jelenti és amely a legnagyobb munkája lesz a nemzetgyűlésnek. Én, aki ennek a kérdésnek egyik harcosa voltam — mondotta — kérem a nemzetgyűlést, hogy e javaslatot általánosságban és részleteiben is fogadja el.

A Ház tagjai hosszasan, melegen ánnepelték beszéde után a földművelésügyi minisztert.

A földreformjavaslat tárgyalását holnap folytatják.

Állandó helyhez kötik az iparüzést.

Felülvizsgálják az összes régi iparigazolványokat.

A kereskedelmi minisztériumban komolyan foglalkoznak azzal a tervvel, hogy az összes iparüzéshez jogosító iparigazolványokat, hatósági engedélyeket felülvizsgálják. A revizió azért történik, hogy megállapítsák évekre visszamenőleg szakemberek, tanult iparosok és kereskedők bírnak-e iparigazolvánnyal. A második cél annak a megállapítása, hogy az iparigazolványokkal és hatósági engedéllyel rendelkező egyének hol, milyen üzletben, vagy milyen ipartelegen üzik mesterségüket. A jövőben ugyanis az iparigazolványokat nem úgy, mint eddig csak a szeméivhez kötik hanem az üzlet helyiségéhez is.

Ezentúl az iparigazolványon nemcsak az iparüzéshez jogosító személy, hanem az üzlethelyiség pontos megjelölése lesz rajta és a kettő elválaszthatatlan egymástól. A kereskedelmi minisztérium ezzel az intézkedéssel meggátolni akarja az elszaporodott láncolást és ádráztatást.

Fagyottan érkezik a gyümölcs.

A vásárcsarnok mai képe.

A központi vásárcsarnokban a mai napon a fülhözatal általában gyöngye volt, húst azonban eleget lehetett látni. Elseje után lévén, elég erős forgalom fejlődött ki.

A huspicacon az árak emelkedést mutattak. Marhahús 90, borjúhús 90—115, sertéshús 100—125 korona. A baromfi piac kielégítő volt, a tojás azonban teljesen eltűnt. A rántanivaló csirkének párja 100—125, sütnivaló csirke 180—210, élőliba kg.-ja 80, vágott hizott liba 100—120 korona. A gyümölcs piacon igen kevés áru volt, tekintettel arra, hogy utközben sok gyümölcs elfagyott. Az árak a következőképen alakultak: Alma 12—30, körte 20—40, gesztenye 26, olasz mároni 36, dió 45, törött dió 140, préselt füge 50—70 korona. A zöldségs piacon volt elég áru, az árak azonban itt is emelkedőben vannak.

A tótok és rutének meggyűlölték a cseheket.

Páris, november 4.

A La Croix című lap „Levél Szlovákiából” címmel cikket közöl, amely többek között így szól:

A csehek nem tudták saját nemzeti ösztönüket fékezni; két-három hónappal az elfoglalás után már elkezdődött a reakció. Ez időtől kezdve a tótok és rutének a csehek ellen oly gyűlölettel és megvetéssel viselkednek, mely ezelőtt elképzelhetetlen volt egy ilyen jámbor és békészerető népnél. Jelenleg Észak-Magyarország lakói nem ismernek kedvesebb nevet, mint Magyarország kormányzóját és a Slovák című csehbarát rózsahegyű lap kényszerülve látszik fölemlíteni, hogy Tótországban egy hatalmas párt tárt karokkal várja Horthy kormányzó bevonulását. Ezen jellemző esetekhez tegyük hozzá, hogy a tót esküvőkön a magyar nemzeti Himnusz éneklék. egy tót és rutén ezred pedig meg lévő akadályozva abban, hogy a határon átszökessen. Kassára vonult be a Horthy-induló hangjai mellett. Hlinka, ki mint a magyarok legvadabb ellenfele volt ismeretes, azt mondja, hogy a hat hónapig tartó cseh uralom elég volt ahhoz, hogy a magyarokat és tótokat újból egyesítse. Juriga, egyike a háboru alatti magyarparlament tót képviselőinek, nyilvános gyűlésen kijelentette, hogy a történelem csak egyetlen becsületes csehet ismer, ez pedig Nepomuki Szent János, kit a csehek maguk öltek meg.